

ОПЕРАТОРИ МОВИ ПРОГРАМУВАННЯ C

Питання 2.3.

Оператори мови програмування

- **Оператори циклу (*loop statements*)**
  - while
  - do-while
  - for
- **Оператори умовного переходу (*conditional statements*)**
  - if-else
  - switch-case
- **Оператор безумовного переходу (*jump statements*)**
  - goto
  - break
  - continue
  - return

Цикл з передумовою. Оператор while

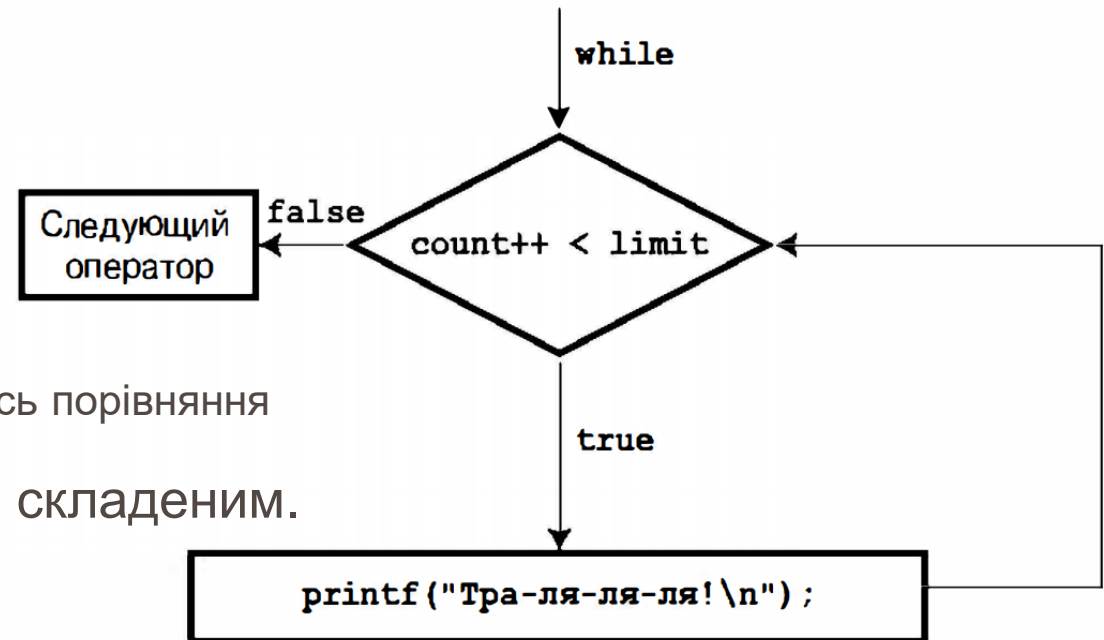
- Загальна форма оператору:

- **while** (вираз)
оператор

- Вираз може бути будь-яким.

- У попередніх прикладах використовувалось порівняння

- Оператор може бути як простим, так і складеним.

- Якщо вираз істинний (загалом приймає ненульове значення), оператор виконується один раз, після чого вираз перевіряється знову.

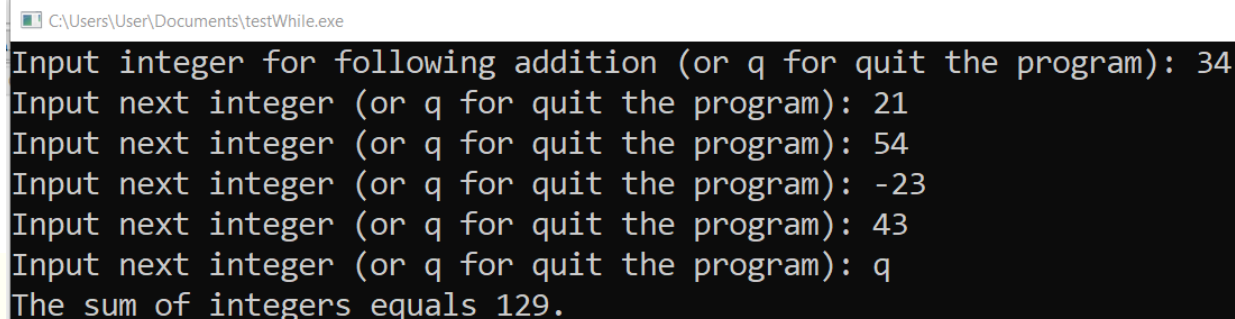
- Каждая последовательность проверки и выполнения называется итерацией.

Цикл з передумовою while

```
1  /* summing.c -- sums integers entered interactively */
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      long num;
6      long sum = 0L;      /* initialize sum to zero */
7      int status;
8
9      printf("Please enter an integer to be summed ");
10     printf("(q to quit): ");
11     status = scanf("%ld", &num);
12     while (status == 1) /* == means "is equal to" */
13     {
14         sum = sum + num;
15         printf("Please enter next integer (q to quit): ");
16         status = scanf("%ld", &num);
17     }
18     printf("Those integers sum to %ld.\n", sum);
19
20     return 0;
21 }
```

Для завершення вводу даних використовується значення, яке повертає функція scanf().

- Тип long дозволяє вводити великі числа


```
C:\Users\User\Documents\testWhile.exe
Input integer for following addition (or q for quit the program): 34
Input next integer (or q for quit the program): 21
Input next integer (or q for quit the program): 54
Input next integer (or q for quit the program): -23
Input next integer (or q for quit the program): 43
Input next integer (or q for quit the program): q
The sum of integers equals 129.
```

Більш компактний запис коду

- ```
status = scanf("%ld", &num);
while (status == 1)
{
    /* дії, що виконуються в циклі */
    status = scanf ("%ld", &num) ;
}
```
- ```
while (scanf("%ld", &num) == 1)  
{  
    /* дії, що виконуються в циклі */  
}
```

  - При успішному виклику функції `scanf()` вхідне значення поміщається у змінну `num`.
  - `scanf()` повертає 1 або 0 і не є значенням змінної `num`) управляет циклом.
- функція `scanf()` викликається на кожній ітерації, при цьому вводиться нове значення `num` та відбувається нова перевірка.

Коли цикл завершиться?

```
1 // when.c -- when a loop quits
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     int n = 5;
6
7     while (n < 7)
8     {
9         printf("n = %d\n", n);
10        n++;
11        printf("Now n = %d\n", n);
12    }
13    printf("The loop has finished.\n");
14
15    return 0;
16 }
```

Выбрать C:\Users\User\Documents\when.exe

```
n = 5
Now n = 6
n = 6
Now n = 7
Loop is ended.
```

- Існують цикли
  - З передумовою
  - З післяумовою (постумовою)
  - З лічильником

Цикл while с передумовою

```
1  /* while1.c -- watch your braces */
2  /* bad coding creates an infinite loop */
3  #include <stdio.h>
4  int main(void)
5  {
6      int n = 0;
7
8      while (n < 3)
9          printf("n is %d\n", n);
10     n++;
11     printf("That's all this program does\n");
12
13     return 0;
14 }
```


while1.c

Выбрать C:\Users\User\Documents\while1.exe

[illegible]

Позначення істини в мові C

- Вираз у мові C завжди має значення
  - Нескінченний цикл: `while (1) { }`

```
1  /* t_and_f.c -- true and false values in C */
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      int true_val, false_val;
6
7      true_val = (10 > 2);    // value of a true relationship
8      false_val = (10 == 2); // value of a false relationship
9      printf("true = %d; false = %d \n", true_val, false_val);
10
11     return 0;
12 }
```


t_and_f.c

C:\Users\User\Documents>true_false.exe

```
true = 1; false = 0
```

- Часто використовується з умовами перевірки.
  - Наприклад, конструкцію `while (goats != 0)` можна замінити на `while (goats)`.

```
1  // truth.c -- what values are true?
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      int n = 3;
6
7      while (n)
8          printf("%2d is true\n", n--);
9      printf("%2d is false\n", n);
10
11     n = -3;
12     while (n)
13         printf("%2d is true\n", n++);
14     printf("%2d is false\n", n);
15
16     return 0;
17 }
```


truth.c

C:\Users\User\Documents\truth.exe

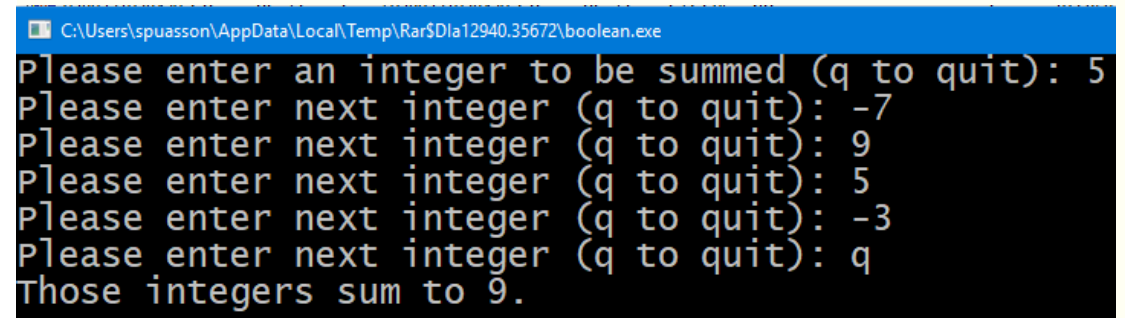
```
3 is true
2 is true
1 is true
0 is false
-3 is true
-2 is true
-1 is true
0 is false
```


Новий тип `_Bool`

```
1 // boolean.c -- using a _Bool variable
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     long num;
6     long sum = 0L;
7     _Bool input_is_good;
8
9     printf("Please enter an integer to be summed ");
10    printf("(q to quit): ");
11    input_is_good = (scanf("%ld", &num) == 1);
12    while (input_is_good)
13    {
14        sum = sum + num;
15        printf("Please enter next integer (q to quit): ");
16        input_is_good = (scanf("%ld", &num) == 1);
17    }
18    printf("Those integers sum to %ld.\n", sum);
19
20    return 0;
21 }
```

- Традиційно в мові C змінні для представлення значень true і false мають тип `int`.
  - Стандарт C99 вводить спеціальний тип `_Bool`.
  - Змінна типу `_Bool` може набувати тільки значення 1 (істина) і 0 (хиба).
  - При присвоєнні ненульового числового значення змінній типу `_Bool`, вона набуде значення 1.


```
C:\Users\spuasson\AppData\Local\Temp\Rar$Dla12940.35672\boolean.exe
Please enter an integer to be summed (q to quit): 5
Please enter next integer (q to quit): -7
Please enter next integer (q to quit): 9
Please enter next integer (q to quit): 5
Please enter next integer (q to quit): -3
Please enter next integer (q to quit): q
Those integers sum to 9.
```


boolean.c

Невизначені цикли та цикли з лічильником

- **Невизначені цикли:** заздалегідь невідомо, скільки разів буде виконано цикл.
- **Цикли з лічильником:** цикли виконують наперед задану кількість ітерацій.

```
1 // sweetie1.c -- a counting loop
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     const int NUMBER = 22;
6     int count = 1;           // initialization
7
8     while (count <= NUMBER)  // test
9     {
10         printf("Be my Valentine!\n"); // action
11         count++;                // update count
12     }
13
14     return 0;
15 }
```


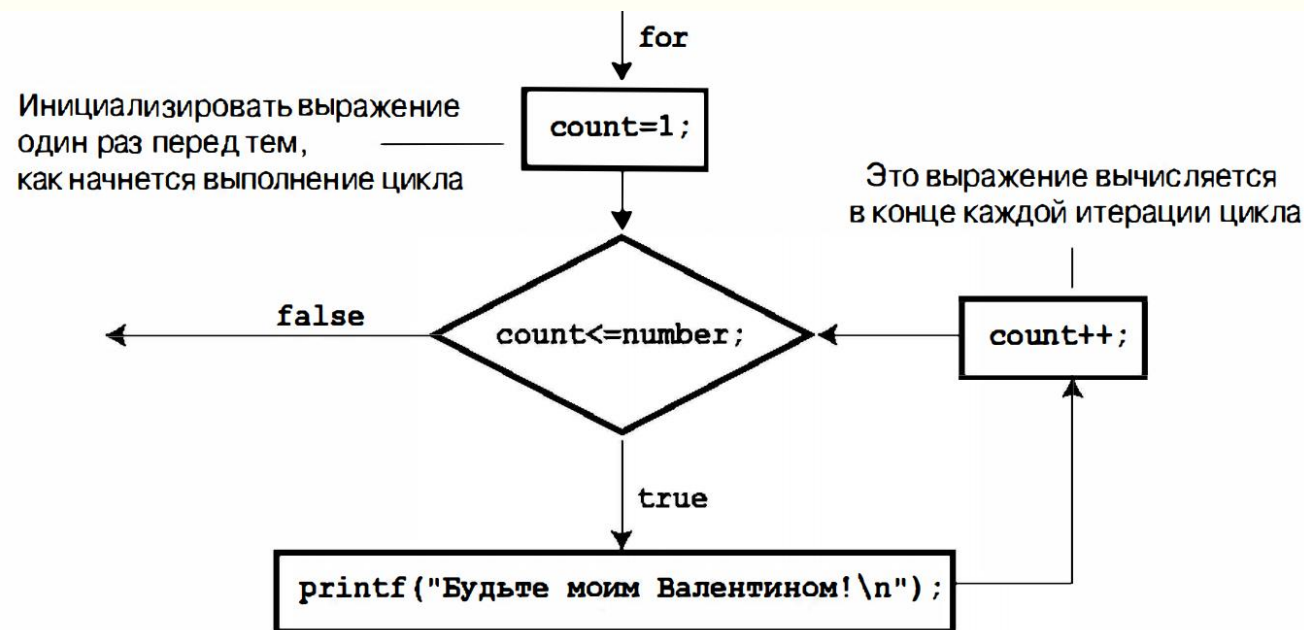
sweetie1.c

```
C:\Users\User\Documents\sweetie1.exe
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
Be My Valentine!
```

Цикл for

- Для організації циклу із заздалегідь заданою кількістю ітерацій слід виконати наступні дії:
  - Ініціалізувати лічильник.
  - Порівняти значення лічильника з певною обмеженою величиною.
  - Оновити значення лічильника після кожного проходу циклу.

```
1 // sweetie2.c -- a counting loop using for
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     const int NUMBER = 22;
6     int count;
7
8     for (count = 1; count <= NUMBER; count++)
9         printf("Be my Valentine!\n");
10
11     return 0;
12 }
```


Особливості використання циклу for

- Крок по циклу може бути різним:

```
#include <stdio.h>
int main ( void) {
    int n;
    for ( n = 2; n < 60; n = n + 13 )
        printf ( "%d\n", n);
    return 0;
}
```

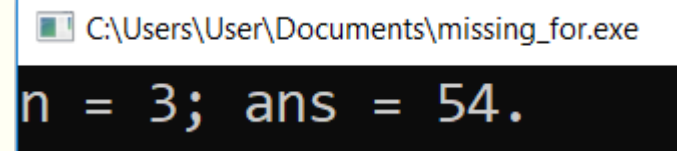
- Можна лічити по символах, а не числах:

```
#include <stdio . h>
int main (void) {
    char ch ;
    for ( ch = 'a'; ch <= 'z' ; ch++ )
        printf ( "ASCII value for %c equals %d. \n" , ch , ch) ;
    return 0;
}
```

Особливості використання циклу for

- Вирази в умові циклу можна опускати, проте обов'язково ставити порожній оператор

```
1  /* for_none.c */
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      int ans, n;
6
7      ans = 2;
8      for (n = 3; ans <= 25; )
9          ans = ans * n;
10     printf("n = %d; ans = %d.\n", n, ans);
11     return 0;
12 }
```



```
C:\Users\User\Documents\missing_for.exe
n = 3; ans = 54.
```


for_none.c

Локальні змінні та оператори МП

```
1  #include <stdio.h>
2
3  int main(void) {
4      int i = 0;
5      for (; i < 10; i++) {
6          int local = i;
7          printf("Twice Iteration %d + %d \n", i, local);
8      }
9      printf("Local variable i = %d reached. Unreachable local variable local = %d", i, local);
10     return 0;
11 }
```

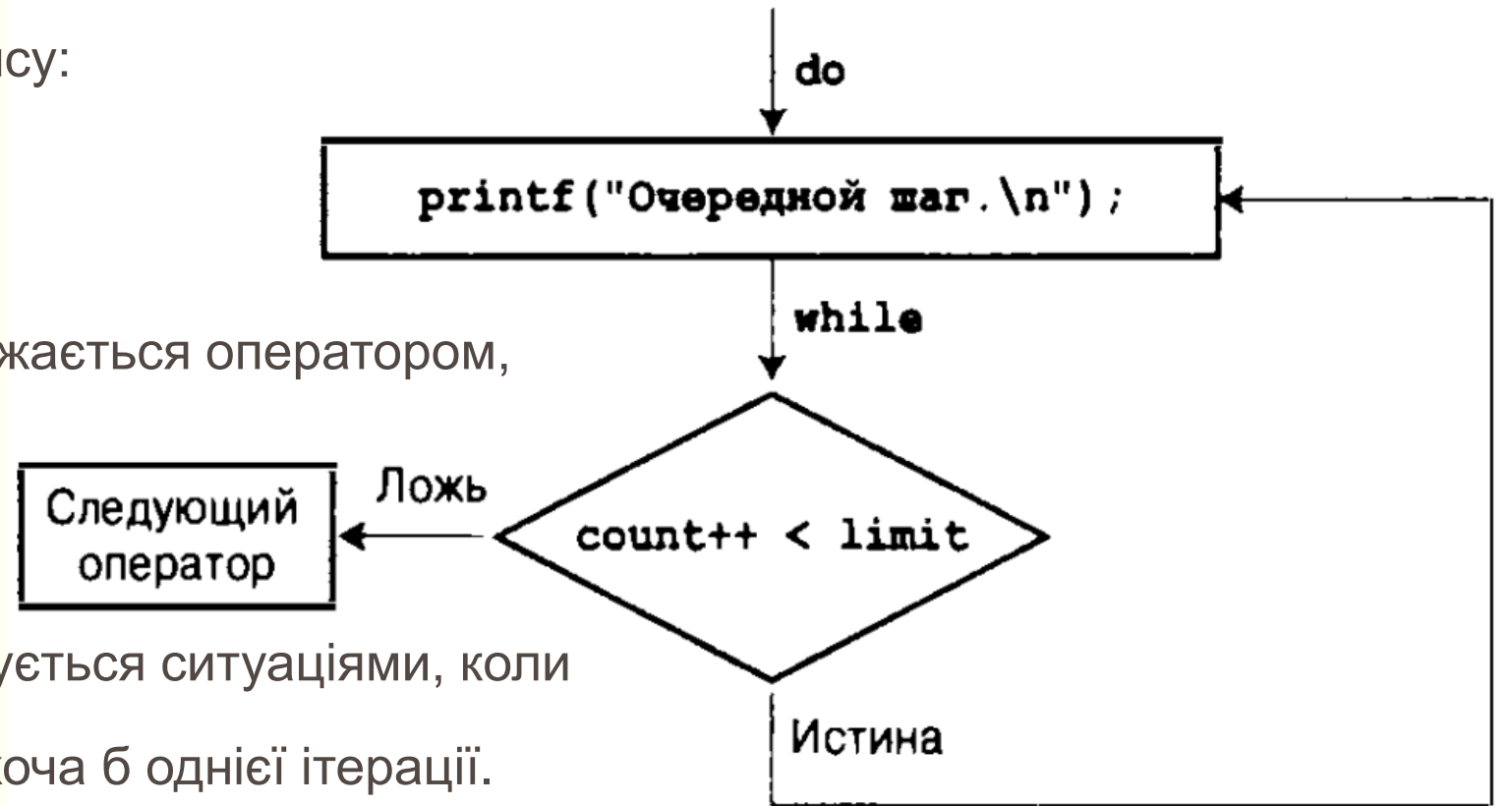
▪ Помилки компіляції:

Файл	Сообщение
E:\GDisk\[College]\[Основи програмування та алго...	In function 'main':
E:\GDisk\[College]\[Основи програмування та алгоритмічні ...	[Error] 'local' undeclared (first use in this function)
E:\GDisk\[College]\[Основи програмування та алгоритмічні ...	[Note] each undeclared identifier is reported only once for each function it appears in

Цикл з постумовою do-while

- Перевірка умови відбувається після виконання ітерації
- Загальна форма запису:

```
do  
    оператор  
while ( вираз );
```
- Оскільки do-while вважається оператором,
потрібна ; в кінці
- Використання обмежується ситуаціями, коли
потрібне виконання хоча б однієї ітерації.

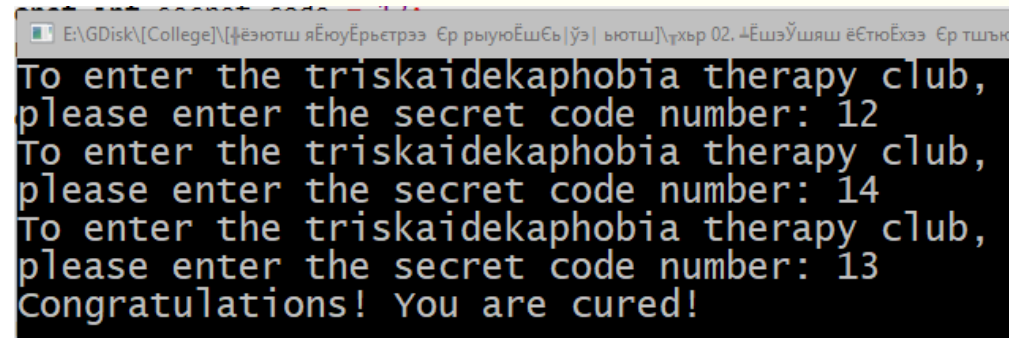

Цикл з постумовою do-while

- Приклад використання

```
do
{
    запросить ввод пароля
    прочитать пользовательский ввод
} while (введенные данные не совпадают с паролем);
```

```
1  /* do_while.c -- exit condition loop */
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      const int secret_code = 13;
6      int code_entered;
7
8      do
9      {
10         printf("To enter the triskaidekaphobia therapy club,\n");
11         printf("please enter the secret code number: ");
12         scanf("%d", &code_entered);
13     } while (code_entered != secret_code);
14     printf("Congratulations! You are cured!\n");
15
16     return 0;
17 }
```



```
E:\GDisk\[College]\[Ёэютш яЁюЁрьётрээ Ёр рыуюЁшЁь|ўэ| ьютш]\хър 02. 4Ёшэўшыш ёЁтюЁхээ Ёр тшью
To enter the triskaidekaphobia therapy club,
please enter the secret code number: 12
To enter the triskaidekaphobia therapy club,
please enter the secret code number: 14
To enter the triskaidekaphobia therapy club,
please enter the secret code number: 13
Congratulations! You are cured!
```


do_while.c

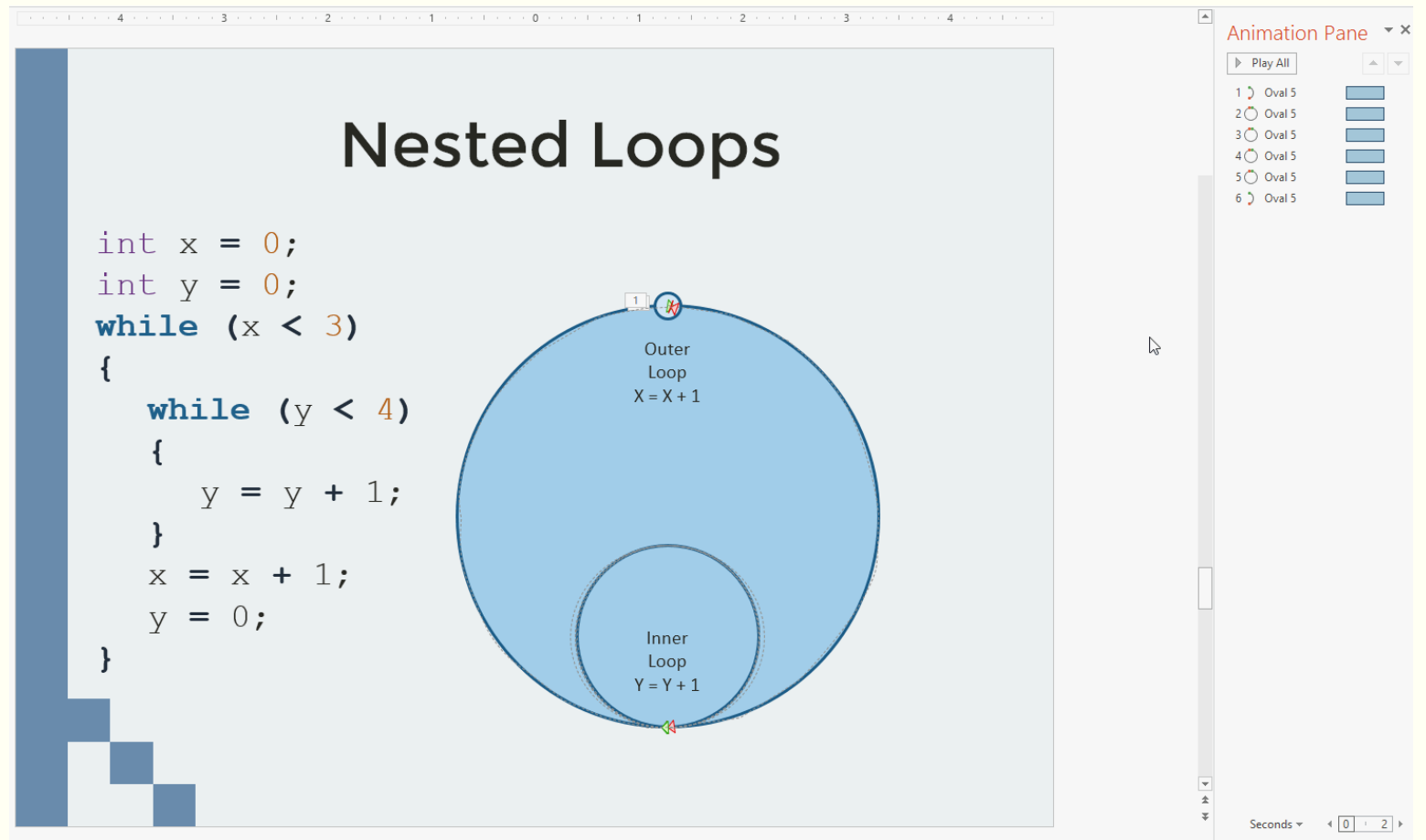
Вибір доречного циклу

- Зазвичай обирають цикл з передумовою.
  - Загалом краще перевіряти умову до запуску ітерації. Цикл може бути пропущеним взагалі.
  - Програма простіша для сприйняття.
- Цикл for чи while?
  - Частково це вподобання програміста.
  - Цикл for можна частково уподібнити до while, прибравши останній блок умови
  - Цикл for доречніший, коли передбачається ініціалізація та оновлення змінної
  - Цикл while краще застосовувати для довгих умов
  - `while (scanf ("%ld", &num) == 1)`

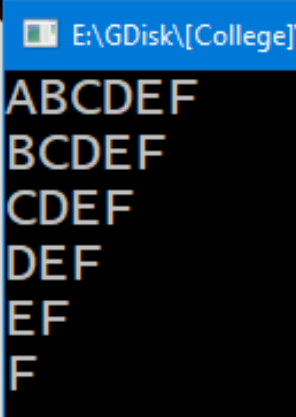
Вкладені цикли

- Цикл, який виконується всередині іншого циклу.
- Один цикл може обробляти всі стовпці в рядку, а другий – всі рядки.
  - Рядок 3 – зовнішній цикл
  - Рядок 5 – внутрішній цикл

Залежність між зовнішнім та внутрішнім циклами

```
1 // rows2.c -- using dependent nested loops
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     const int ROWS = 6;
6     const int CHARS = 6;
7     int row;
8     char ch;
9
10    for (row = 0; row < ROWS; row++)
11    {
12        for (ch = ('A' + row); ch < ('A' + CHARS); ch++)
13            printf("%c", ch);
14        printf("\n");
15    }
16
17    return 0;
18 }
```



```
E:\GDisk\[College]
ABCDEF
BCDEF
CDEF
DEF
EF
F
```


rows2.c

Оператор if (оператор галуження, оператор вибору)

- Вузловий пункт, де програма повинна здійснити вибір. Має вигляд
if (вираз)
оператор

- Якщо вираз істинний, умова виконується, інакше – пропускається.
- Зазвичай використовуються умови відношення (порівнюються величини)
- Тіло оператора формується аналогічно до циклу while

```
if (score > big)
    printf("Джекпот!\n");           // простой оператор
if (joe > ron)
{
    joecash++;
    printf("Ты проиграл, Ron.\n");
}                                   // составной оператор
```

- Вся структура if вважається одним оператором навіть при наявності складеного оператору

Впроваджуємо оператор if

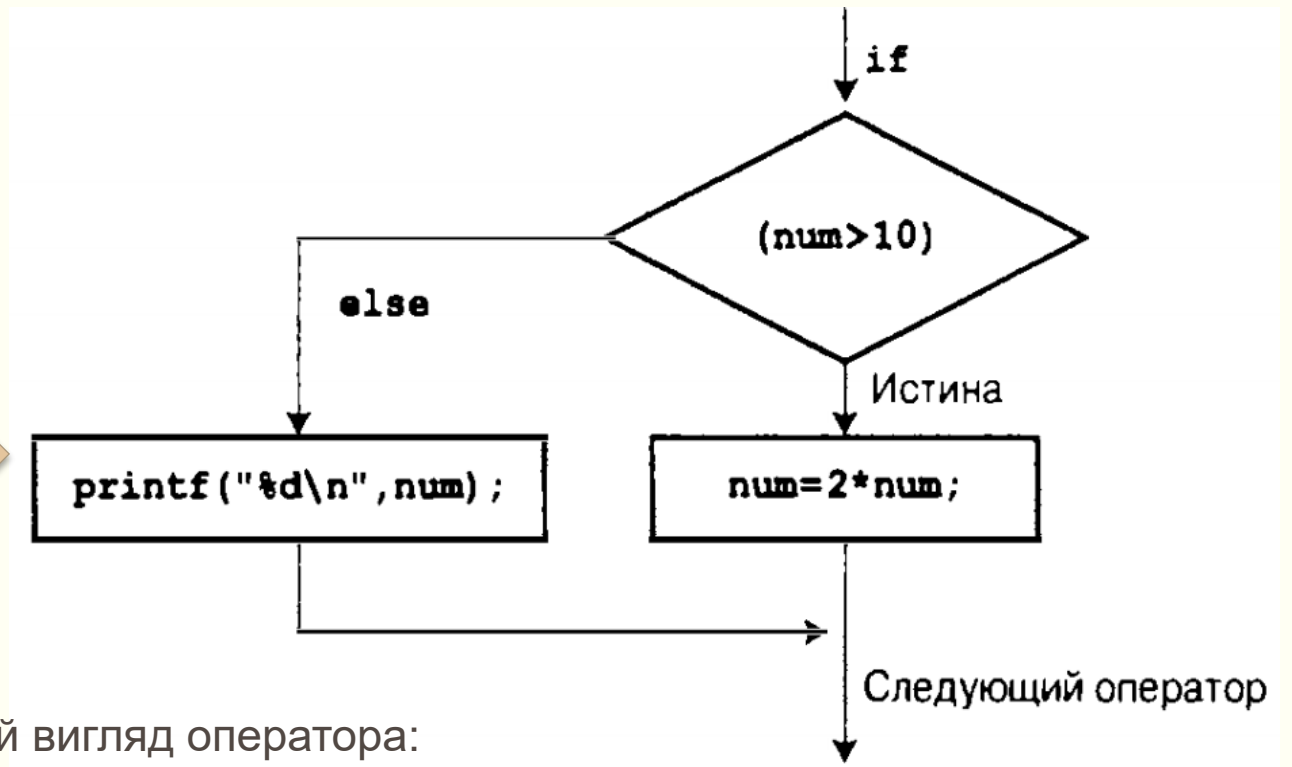
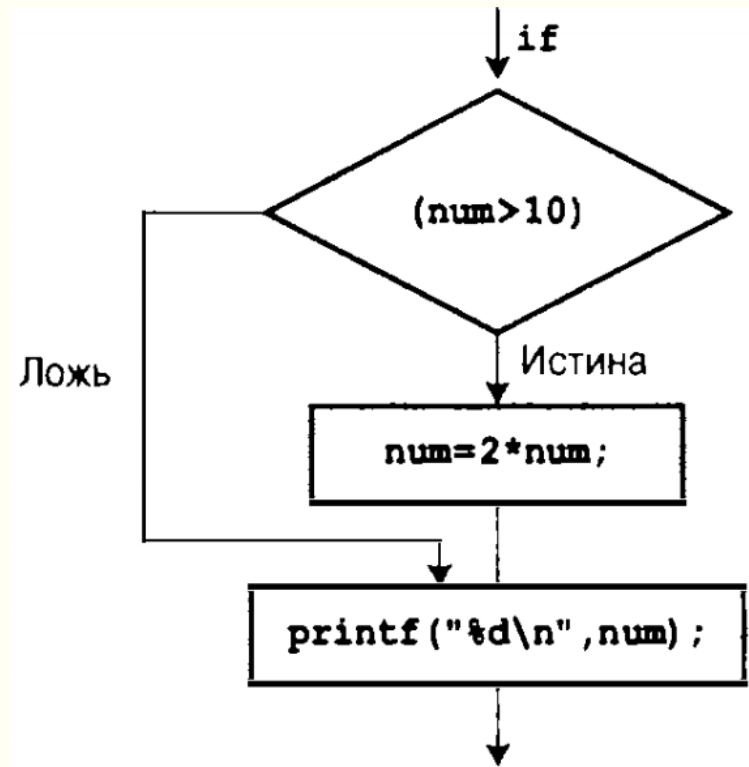
```
1 // colddays.c -- finds percentage of days below freezing
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     const int FREEZING = 0;
6     float temperature;
7     int cold_days = 0;
8     int all_days = 0;
9
10    printf("Enter the list of daily low temperatures.\n");
11    printf("Use Celsius, and enter q to quit.\n");
12    while (scanf("%f", &temperature) == 1)
13    {
14        all_days++;
15        if (temperature < FREEZING)
16            cold_days++;
17    }
18    if (all_days != 0)
19        printf("%d days total: %.1f%% were below freezing.\n",
20               all_days, 100.0 * (float) cold_days / all_days);
21    if (all_days == 0)
22        printf("No data entered!\n");
23
24    return 0;
25 }
```

```
E:\GDisk\College\{фёютш яёюуёрьстрээ ёр рыуюёшё|ёэ| ёютш}\тхёр 02. 4ёшэўшыш ёётюёхээ ё
Enter the list of daily low temperatures.
Use Celsius, and enter q to quit.
12 5 -2.5 0 6 8 -3 -10 5 10 q
10 days total: 30.0% were below freezing.
```


colddays.c

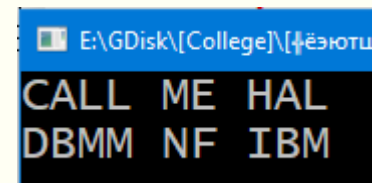
Додавання конструкції else

- Загальний вигляд оператора:
`if (вираз)`
    оператор1
`else`
    оператор2

Приклад: шифр із зсувом на 1 символ за алфавітом

```
1 // cypher1.c -- alters input, preserving spaces
2 #include <stdio.h>
3 #define SPACE ' ' // that's quote-space-quote
4 int main(void)
5 {
6     char ch;
7
8     ch = getchar(); // read a character
9     while (ch != '\n') // while not end of line
10    {
11        if (ch == SPACE) // Leave the space
12            putchar(ch); // character unchanged
13        else
14            putchar(ch + 1); // change other characters
15        ch = getchar(); // get next character
16    }
17    putchar(ch); // print the newline
18
19    return 0;
20 }
```


cypher1.c

Для символного вводу-виводу передбачені спеціальні функції:

- **getchar()** – повертає наступний символ із вхідного потоку, нічого не приймає;
- **putchar()** – виводить переданий аргумент (символ) у консоль;

Визначені в stdio.h.

- зазвичай реалізовані у вигляді макроса препроцесора
- специфікатори формату не потрібні, оскільки обробляються лише символи.

Спрощення коду

```
ch = getchar();      /* читать символ          */
while (ch != '\n')   /* пока не встретится конец строки */
{
    ...              /* обработать символ          */
    ch = getchar();   /* получить следующий символ      */
}
```



```
while ((ch = getchar()) != '\n')
{
    /* обработать символ          */
}
```

- Усі дужки обов'язкові.

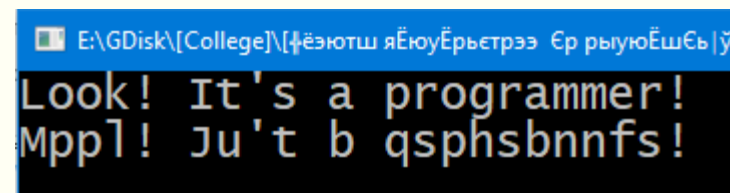

Функції для роботи з символами із ctype.h

Функції	Опис
<u>isalpha()</u>	Перевіряє, чи символ є літерою
<u>isdigit()</u>	Перевіряє, чи є символ цифрою
<u>isalnum()</u>	Перевіряє, чи є символ alphanumeric (A-Z+a-z+0-9, якщо регістр неважливий)
<u>isspace()</u>	Перевіряє, чи є символ пробільним (' ', '\t', '\n', '\v', '\f', '\r', carriage return (CR))
<u>islower()</u>	Перевіряє, чи є символ малою буквою
<u>isupper()</u>	Перевіряє, чи є символ великою буквою
<u>isxdigit()</u>	Перевіряє, чи є символ шістнадцятковою цифрою
<u>iscntrl()</u>	Перевіряє, чи є символ керівним символом (Ctrl+)
<u>isprint()</u>	Перевіряє, чи є символ друкованим символом(включаючи пробіл)
<u>ispunct()</u>	Перевіряє, чи є символ пунктуаційним (! " # \$ % & ' ( ) * +, - . / : ; ? @ [\ ] ^ _ ` { } ~)
<u>isgraph()</u>	Перевіряє, чи є символ друкованим (не включаючи пробіл)
<u>tolower()</u>	Перевіряє, чи є символ alphabetic та конвертує його в нижній регістр
<u>toupper()</u>	Перевіряє, чи є символ alphabetic та конвертує його в верхній регістр

Приклад використання функції isalpha()

```
1 // cypher2.c -- alters input, preserving non-letters
2 #include <stdio.h>
3 #include <ctype.h>           // for isalpha()
4 int main(void)
5 {
6     char ch;
7
8     while ((ch = getchar()) != '\n')
9     {
10         if (isalpha(ch))      // if a letter,
11             putchar(ch + 1);  // display next letter
12         else                  // otherwise,
13             putchar(ch);      // display as is
14     }
15     putchar(ch);              // display the newline
16
17     return 0;
18 }
```


E:\GDisk\[College]\[фёютш яёюуёрьстрээ ёр рыуюёшёь|ўэ
Look! It's a programmer!
Mppl! Ju't b qsphsbnnfs!

cypher2.c

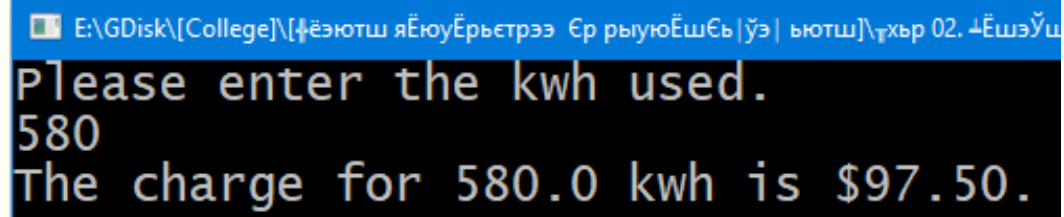
```

1 // electric.c -- calculates electric bill
2 #include <stdio.h>
3 #define RATE1 0.13230 // rate for first 360 kwh
4 #define RATE2 0.15040 // rate for next 108 kwh
5 #define RATE3 0.30025 // rate for next 252 kwh
6 #define RATE4 0.34025 // rate for over 720 kwh
7 #define BREAK1 360.0 // first breakpoint for rates
8 #define BREAK2 468.0 // second breakpoint for rates
9 #define BREAK3 720.0 // third breakpoint for rates
10 #define BASE1 (RATE1 * BREAK1)
11 // cost for 360 kwh
12 #define BASE2 (BASE1 + (RATE2 * (BREAK2 - BREAK1)))
13 // cost for 468 kwh
14 #define BASE3 (BASE1 + BASE2 + (RATE3 * (BREAK3 - BREAK2)))
15 //cost for 720 kwh
16 int main(void)
17 {
18     double kwh; // kilowatt-hours used
19     double bill; // charges
20
21     printf("Please enter the kwh used.\n");
22     scanf("%lf", &kwh); // %lf for type double
23     if (kwh <= BREAK1)
24         bill = RATE1 * kwh;
25     else if (kwh <= BREAK2) // kwh between 360 and 468
26         bill = BASE1 + (RATE2 * (kwh - BREAK1));
27     else if (kwh <= BREAK3) // kwh between 468 and 720
28         bill = BASE2 + (RATE3 * (kwh - BREAK2));
29     else // kwh above 680
30         bill = BASE3 + (RATE4 * (kwh - BREAK3));
31     printf("The charge for %.1f kwh is $%1.2f.\n", kwh, bill);
32
33     return 0;
34 }

```

Множинний вибір else if

Первые 360 кВт/ч:	\$0.13230 за 1 кВт/ч
Следующие 108 кВт/ч	\$0.15040 за 1 кВт/ч
Следующие 252 кВт/ч	\$0.30025 за 1 кВт/ч
Свыше 720 кВт/ч	\$0.34025 за 1 кВт/ч


```

E:\GDisk\[College]\[фёэютш яёюуёрьетрээ ёр рыуюёшсё|ўэ| ьютш]\тхър 02. 4ёшэўц
Please enter the kwh used.
580
The charge for 580.0 kwh is $97.50.

```


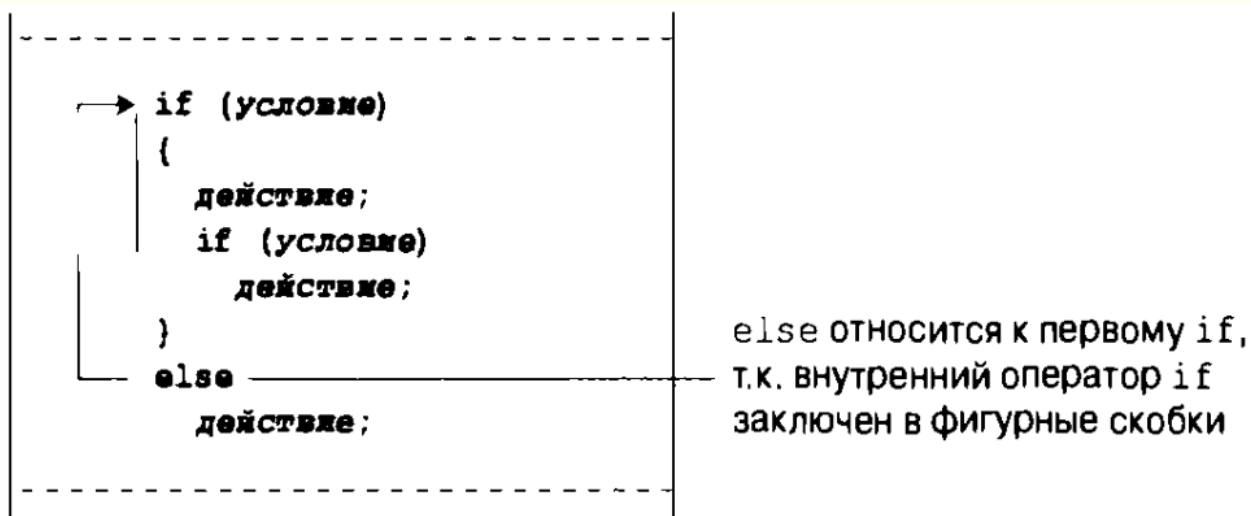
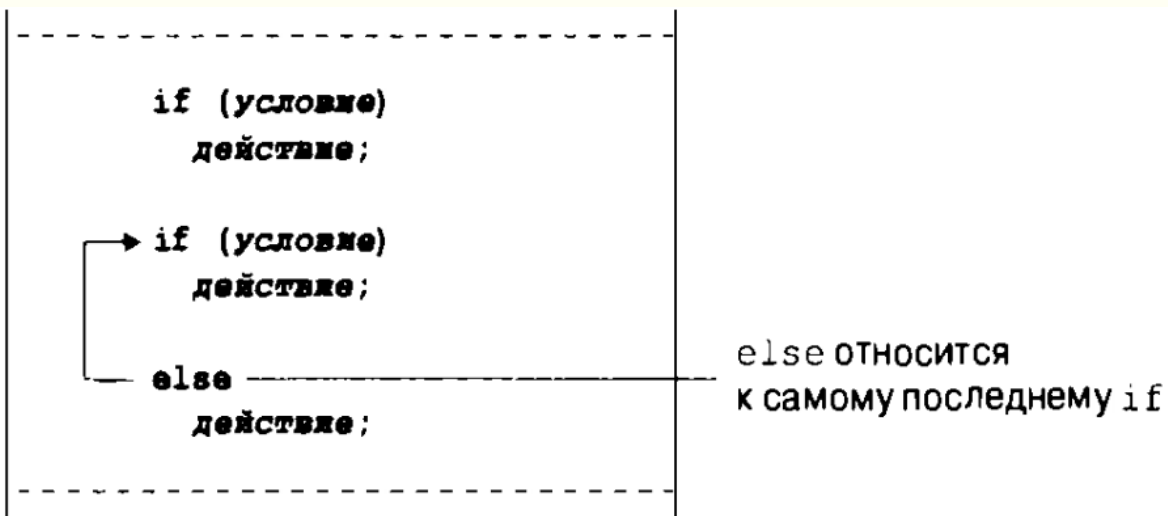
electric.c

- У стандарті C99 передбачається мінімум 127 рівнів вкладеності операторів МП

Утворення пар else та if

```
if (number > 6)
    if (number < 12)
        printf("Вы закончили игру!\n");
else
    printf("К сожалению, вы потеряли право хода!\n");
```

Якому if належить else?

Вкладання різних операторів мови програмування

▪ Приклад. Пошук простих чисел.

- Ідея: перевірити всі можливі дільники.

```
for (div = 2; div < num; div++)  
    if (num % div == 0)  
        printf("%d делится на %d\n", num, div);
```

- Можна перевіряти не всі дільники, а від 2 до $\sqrt{num}$

```
for (div = 2; (div * div) <= num; div++)  
    if (num % div == 0)  
        printf("%d делится на %d и %d.\n",  
            num, div, num / div);
```

▪ Недоліки:

- Для точних квадратів printf() виведе однакові числа – потрібна додаткова перевірка
- Механізм визначення простоти числа не реалізовано – ввести змінну-прапорець для перевірки

```

1 // divisors.c -- nested ifs display divisors of a number
2 #include <stdio.h>
3 #include <stdbool.h>
4 int main(void)
5 {
6     unsigned long num;           // number to be checked
7     unsigned long div;           // potential divisors
8     bool isPrime;                // prime flag
9
10    printf("Please enter an integer for analysis; ");
11    printf("Enter q to quit.\n");
12    while (scanf("%lu", &num) == 1)
13    {
14        for (div = 2, isPrime = true; (div * div) <= num; div++)
15        {
16            if (num % div == 0)
17            {
18                if ((div * div) != num)
19                    printf("%lu is divisible by %lu and %lu.\n",
20                           num, div, num / div);
21                else
22                    printf("%lu is divisible by %lu.\n",
23                           num, div);
24                isPrime = false; // number is not prime
25            }
26        }
27        if (isPrime)
28            printf("%lu is prime.\n", num);
29        printf("Please enter another integer for analysis; ");
30        printf("Enter q to quit.\n");
31    }
32    printf("Bye.\n");
33
34    return 0;
35 }

```

```

E:\GDisk\College\Яёюёрьёстрээ Ёр рыуюёшёь|ёэ|ёютш\чхёр 02.4ёшэўшяш ёётюёхээ Ёр тшьюэръээ яёюёрь\Code\divisors.exe
Please enter an integer for analysis; Enter q to quit.
144
144 is divisible by 2 and 72.
144 is divisible by 3 and 48.
144 is divisible by 4 and 36.
144 is divisible by 6 and 24.
144 is divisible by 8 and 18.
144 is divisible by 9 and 16.
144 is divisible by 12.
Please enter another integer for analysis; Enter q to quit.
112
112 is divisible by 2 and 56.
112 is divisible by 4 and 28.
112 is divisible by 7 and 16.
112 is divisible by 8 and 14.
Please enter another integer for analysis; Enter q to quit.
q
Bye.

```


divisors.c

Комбінування кількох умов у єдиний вираз

- Кілька умов можна комбінувати за допомогою логічних операторів: &&, ||, !.

- Наприклад, за 100-бальною шкалою оцінка «відмінно» коливається від 90 до 100 балів.

```
if (range >= 90 && range <= 100)
    printf("Неплохой результат!\n");
```

- Так неправильно:

```
if (90 <= range <= 100)    // Не поступайте так!
    printf("Неплохой результат!\n");
```

- Помилка семантична: вираз трактується як $(90 \leq \text{range}) \leq 100$
- Умова $90 \leq \text{range}$ дає 0 або 1, які завжди менші за 100
- Загальна умова завжди істинна

- Поширений код:

```
if (ch >= 'a' && ch <= 'z')
    printf("Это строчная буква.\n");
```

Працює не для всіх кодувань

```
if (islower(ch))
    printf("Это строчный символ.\n");
```

Не залежить від кодування


```

1 // wordcnt.c -- counts characters, words, lines
2 #include <stdio.h>
3 #include <ctype.h>           // for isspace()
4 #include <stdbool.h>         // for bool, true, false
5 #define STOP '|'
6 int main(void)
7 {
8     char c;                  // read in character
9     char prev;               // previous character read
10    long n_chars = 0L;        // number of characters
11    int n_lines = 0;          // number of lines
12    int n_words = 0;          // number of words
13    int p_lines = 0;          // number of partial lines
14    bool inword = false;      // == true if c is in a word
15
16    printf("Enter text to be analyzed (| to terminate):\n");
17    prev = '\n';              // used to identify complete lines
18    while ((c = getchar()) != STOP)
19    {
20        n_chars++;            // count characters
21        if (c == '\n')
22            n_lines++;        // count lines
23        if (!isspace(c) && !inword)
24        {
25            inword = true;    // starting a new word
26            n_words++;        // count word
27        }
28        if (isspace(c) && inword)
29            inword = false;   // reached end of word
30        prev = c;             // save character value
31    }

```

Узагальнення знань: програма для підрахунку слів

читать символ

пока еще имеются входные данные

инкрементировать счетчик символов

если строка прочитана, инкрементировать счетчик строк

если слово прочитано, инкрементировать счетчик слов

читать следующий символ

- STOP – умовний символ кінця рядка

- Пізніше дізнаємось про '\0'

- Словом вважаємо неперервну непусту послідовність символів між пробільними символами

- Прапор inword визначає, чи відноситься поточний символ до слова

если с не является пробельным символом и inword ложно
установить inword в истину и посчитать слово

if с является пробельным символом и inword истинно
установить флаг inword в ложь

Продовження коду

```
33     if (prev != '\n')
34         p_lines = 1;
35     printf("characters = %ld, words = %d, lines = %d, ",
36           n_chars, n_words, n_lines);
37     printf("partial lines = %d\n", p_lines);
38
39     return 0;
40 }
```

```
E:\GDisk\[College]\[фёютш яёюёрьётрээ ёр рыуюёшёь|ўэ| ьютш]\тхьр 02. -Ёшэўшыш ёётюёхээ ёр тшьюзрээ яёюёрь\Code\wordcnt.e
Enter text to be analyzed (| to terminate):
Reason is a
powerful servant but
an inadequate master.
|
characters = 55, words = 9, lines = 3, partial lines = 0
```


wordcnt.c

Умовна операція ?:

- Єдиний тернарний оператор у мові C.
  - Форма запису: Вираз1 ? Вираз2 : Вираз3;
  - Аналог оператора if-else

`if (y < 0) x = -y;`
`else x = y;`

`x = (y < 0) ? -y: y;`

```
1  /* paint.c -- uses conditional operator */
2  #include <stdio.h>
3  #define COVERAGE 350          // square feet per paint can
4  int main(void)
5  {
6      int sq_feet;
7      int cans;
8
9      printf("Enter number of square feet to be painted:\n");
10     while (scanf("%d", &sq_feet) == 1)
11     {
12         cans = sq_feet / COVERAGE;
13         cans += ((sq_feet % COVERAGE == 0)) ? 0 : 1;
14         printf("You need %d %s of paint.\n", cans,
15              cans == 1 ? "can" : "cans");
16         printf("Enter next value (q to quit):\n");
17     }
18
19     return 0;
20 }
```


```
E:\GDisk\College\Школяр\Школяр\Школяр 02. -ЕшзУшяш ёЁтюёхээ  Ср
Enter number of square feet to be painted:
349
You need 1 can of paint.
Enter next value (q to quit):
351
You need 2 cans of paint.
Enter next value (q to quit):
q
```


paint.c

Оператори безумовного переходу (jump statements)

- Допоміжні оператори для циклів
  - continue** пропускає решту ітерації і переходить до наступної
  - break** перериває цикл, в якому його було викликано, та переходить до наступної інструкції

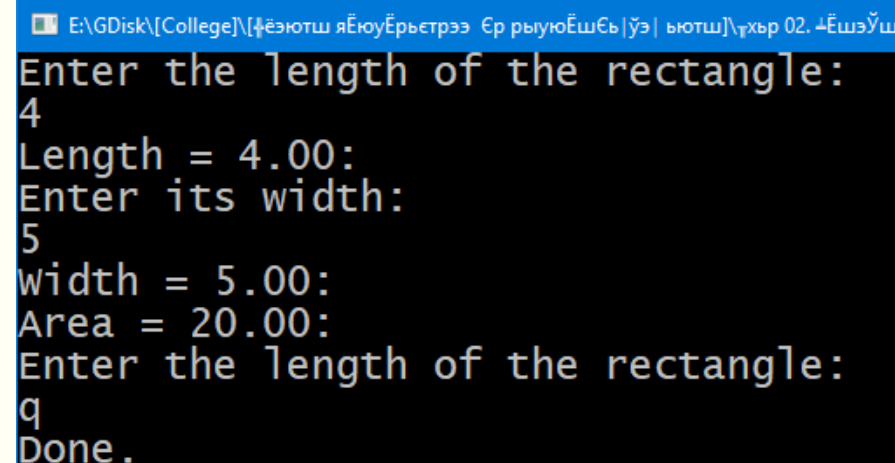
```
while ( (ch = getchar() ) !=EOF)
{
    blahblah(ch);
    if (ch == '\n')
        continue;
    yakyak(ch);
}
blunder(n,m);
```



```
while ( (ch = getchar() ) !=EOF)
{
    blahblah(ch);
    if (ch == '\n')
        break;
    yakyak(ch);
}
blunder(n,m);
```

Використання оператора break для виходу з циклу

```
1  /* break.c -- uses break to exit a loop */
2  #include <stdio.h>
3  int main(void)
4  {
5      float length, width;
6
7      printf("Enter the length of the rectangle:\n");
8      while (scanf("%f", &length) == 1)
9      {
10         printf("Length = %0.2f:\n", length);
11         printf("Enter its width:\n");
12         if (scanf("%f", &width) != 1)
13             break;
14         printf("Width = %0.2f:\n", width);
15         printf("Area = %0.2f:\n", length * width);
16         printf("Enter the length of the rectangle:\n");
17     }
18     printf("Done.\n");
19
20     return 0;
21 }
```



```
E:\GDisk\College\{фёзютш яёюуёрьетрээ ёр рыуюёшёь|ёэ| ьютш}\тхър 02. 4ёшэўш
Enter the length of the rectangle:
4
Length = 4.00:
Enter its width:
5
Width = 5.00:
Area = 20.00:
Enter the length of the rectangle:
q
Done.
```


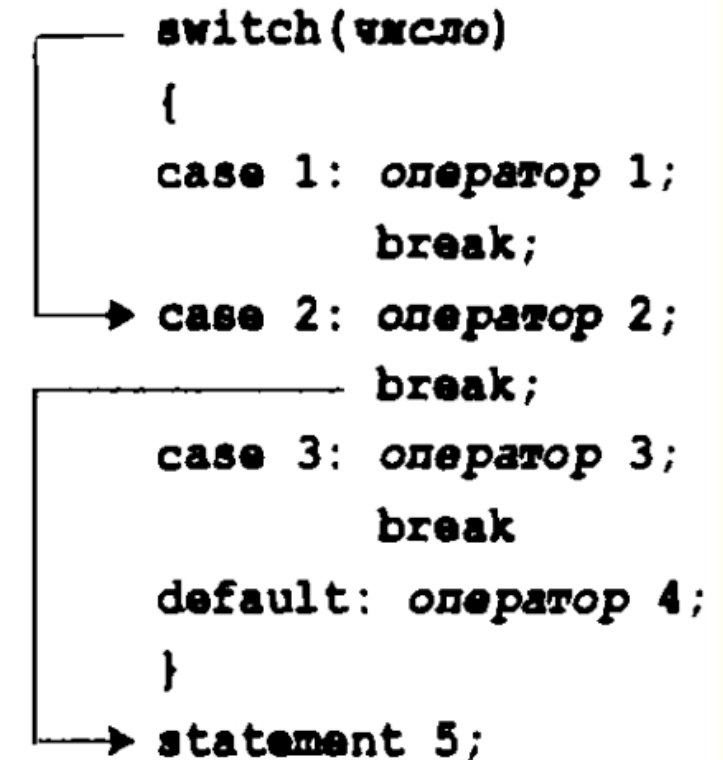
break.c

Використання оператора break в операторі галуження switch-case

---

- Оператор switch-case зручніший за if-else, коли кожен випадок галуження визначається одним значенням – *міткою (label)*.
  - Спочатку отримується значення умови
  - Потім переглядається список міток (тут – 1, 2, 3)
  - Якщо жодна з них не дорівнює значенню з умови, відбувається перехід до мітки default (якщо вона є) або перехід до наступної інструкції

```
switch(число)
{
    case 1: оператор 1;
           break;
    case 2: оператор 2;
           break;
    case 3: оператор 3;
           break;
    default: оператор 4;
}
statement 5;
```

A diagram with arrows indicating the flow of execution. One arrow points from the 'case 2' label to the 'case 2' line of code. Another arrow points from the 'default' label to the 'default' line of code. A third arrow points from the closing brace of the switch statement to 'statement 5'.

```

1 #include <stdio.h>
2 #include <ctype.h>
3 int main(void)
4 {
5     char ch;
6     printf("Give me a letter of the alphabet, and I will give ");
7     printf("an animal name\nbeginning with that letter.\n");
8     printf("Please type in a letter; type # to end my act.\n");
9     while ((ch = getchar()) != '#')
10    {
11        if('\n' == ch)
12            continue;
13        if (islower(ch)) /* lowercase only */
14            switch (ch)
15            {
16                case 'a' :
17                    printf("argali, a wild sheep of Asia\n");
18                    break;
19                case 'b' :
20                    printf("babirusa, a wild pig of Malay\n");
21                    break;
22                case 'c' :
23                    printf("coati, racoonlike mammal\n");
24                    break;
25                case 'd' :
26                    printf("desman, aquatic, molelike critter\n");
27                    break;
28                default :
29                    printf("That's a stumper!\n");
30            } /* end of switch */
31        else
32            printf("I recognize only lowercase letters.\n");
33        while (getchar() != '\n')
34            continue; /* skip rest of input line */
35        printf("Please type another letter or a #.\n");
36    } /* while loop end */
37    printf("Bye!\n");
38
39    return 0;
40 }

```

Демонстрація оператора switch-case

```

E:\GDisk\College\4еэютш яЁюуЁрьстрээ Ёр рыуюЁшЕь|ўэ| ьютш|үхьр 02.4Ёшэўшыш ёЁтюЁхээ Ёр тшьюэрээ яЁюуЁрь\Code\animals.exe
Give me a letter of the alphabet, and I will give an animal name
beginning with that letter.
Please type in a letter; type # to end my act.
a
argali, a wild sheep of Asia
Please type another letter or a #.
b
babirusa, a wild pig of Malay
Please type another letter or a #.
k
That's a stumper!
Please type another letter or a #.
#
Bye!

```

- Програма перевіряє тільки перший символ введеного тексту

animals.c

```

1 // vowels.c -- uses multiple labels
2 #include <stdio.h>
3 int main(void)
4 {
5     char ch;
6     int a_ct, e_ct, i_ct, o_ct, u_ct;
7
8     a_ct = e_ct = i_ct = o_ct = u_ct = 0;
9
10    printf("Enter some text; enter # to quit.\n");
11    while ((ch = getchar()) != '#')
12    {
13        switch (ch)
14        {
15            case 'a' :
16            case 'A' : a_ct++;
17                break;
18            case 'e' :
19            case 'E' : e_ct++;
20                break;
21            case 'i' :
22            case 'I' : i_ct++;
23                break;
24            case 'o' :
25            case 'O' : o_ct++;
26                break;
27            case 'u' :
28            case 'U' : u_ct++;
29                break;
30            default : break;
31        }
32    }
33    printf("number of vowels:  A   E   I   O   U\n");
34    printf("                    %4d %4d %4d %4d %4d\n",
35           a_ct, e_ct, i_ct, o_ct, u_ct);
36
37    return 0;
38 }

```

Обробка багатьох міток

```

E:\GDisk\[College]\[фёэютш яёюуёрьётрээ ёр рыуюёшёь|ўэ| ьютш]\тхьр 02. 4ёшэўшяш ёёстюёхээ ё
Enter some text; enter # to quit.
This is TEXT
#
number of vowels:  A   E   I   O   U
                  0   1   2   0   0

```


vowels.c

- Оператор switch-case не можна використовувати для дробових значень умови та складно застосувати, якщо значення має належати діапазону.
  - Тоді краще використовувати if-else

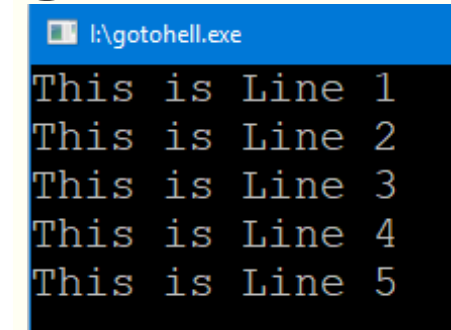
Оператор goto та проблема goto hell

Оператор goto

- Успадкований від таких мов, як BASIC та FORTRAN
- Складається з ключового слова goto та мітки.
- Потреби в цьому операторі немає, використовувався для простішого переписування коду з BASIC та FORTRAN
- Оператор є потенційним джерелом проблем

```
1  #include <stdio.h>
2
3  int main()
4  {
5      puts("This is Line 1");
6      goto this;
7  that:
8      puts("This is Line 3");
9      goto theother;
10 backhere:
11     puts("This is Line 5");
12     goto end;
13 this:
14     puts("This is Line 2");
15     goto that;
16 theother:
17     puts("This is Line 4");
18     goto backhere;
19 end:
20
21     return(0);
22 }
```

goto hell


```
I:\gotohell.exe
This is Line 1
This is Line 2
This is Line 3
This is Line 4
This is Line 5
```


ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Наступне запитання: операції вводу-виводу з символами та рядками